

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

31. ožujka 2023.

Priopćenje o nastavku primjene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku od 1,0 posto

Redovna tromjesečna procjena razvoja sistemskih rizika cikličke prirode upućuje na to da se uzlazna faza financijskog ciklusa u Republici Hrvatskoj nastavlja, pri čemu je porast rizika i nadalje uglavnom povezan s rastom cijena stambenih nekretnina i bankovnim kreditiranjem. HNB procjenjuje da je trenutačno najavljena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 1,0 posto primjerena te će se nastaviti primjenjivati i nakon 31. ožujka 2024. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljene su u nastavku.

Pokazatelji kreditnog jaza specifičnog za Republiku Hrvatsku (Slika 1.) i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika (Slika 2.), koji sažima veći skup pokazatelja povezanih s kretanjem financijskog ciklusa, ostali su na povišenim razinama koje upućuju na potrebnu visinu protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala između 0% i 1,54% (Tablica 1.). Akumulaciji cikličkih rizika i dalje najviše pridonose nastavak rasta kreditne aktivnosti banaka i ubrzanje rasta cijena stambenih nekretnina. Rast bankovnoga kreditiranja pod utjecajem je snažne potražnje nefinancijskih poduzeća za kreditima, pa su se krediti poduzećima u siječnju 2023. na godišnjoj razini povećali za 21,8%, što uvelike odražava povećane potrebe za financiranjem obrtnoga kapitala zbog rasta cijena pojedinih sirovina i energenata. Kreditiranje kućanstava nastavilo je stabilno rasti, predvođeno stambenim kreditima, koji su se u siječnju 2023. na godišnjoj razini povećali za 10%. Istodobno se dodatno ubrzao rast cijena na tržištu stambenih nekretnina, koje su prema posljednjim dostupnim podacima u trećem tromjesečju 2022. bile za 14,8% više nego u istom razdoblju prethodne godine, uz naznake daljnjeg ubrzanja rasta krajem godine.

Uzimajući u obzir sve navedeno, ali i visoku razinu neizvjesnosti povezane s kretanjima na međunarodnim financijskim tržištima, HNB nastavlja provoditi makrobonitetnu politiku usmjerenu na očuvanje otpornosti bankovnog sustava te najavljena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja od 1,0 posto ostaje u primjeni i od 31. ožujka 2024. HNB će u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastaviti redovito pratiti razvoj cikličkih sistemskih rizika u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja, kako bi po potrebi pravodobno prilagodio visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala. Pritom bi se, ako se u razmjerno povoljnim makrofinancijskim okolnostima nastavi produblјivanje cikličkih ranjivosti, mogla dodatno povećati stopa protucikličkoga zaštitnog sloja. Nasuprot tome, jasna i snažna materijalizacija sistemskih rizika mogla bi potaknuti smanjivanje ili ukidanje protucikličkoga zaštitnog sloja, ako bude potrebno i na taj način poduprijeti kontinuitet kreditne aktivnosti banaka.

Tablica 1. Pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala

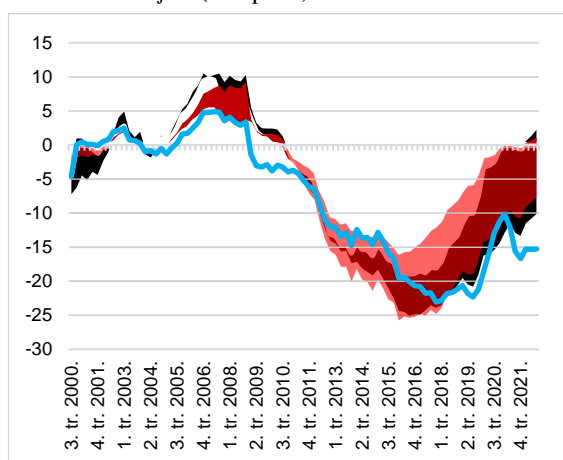
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS-a (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	68,3%	-15,3 p. b.	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	51,3% (uži) i 68,1% (širi)	-7,7 p. b. do 1,1 p. b.	0% do 0,77%
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		-10,1% do 2,2%	0% do 0,65%
Kompozitni indikator	0,24 (68. percentil distribucije)	/	1,20% do 1,54%

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (51,3% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 68,1% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova.

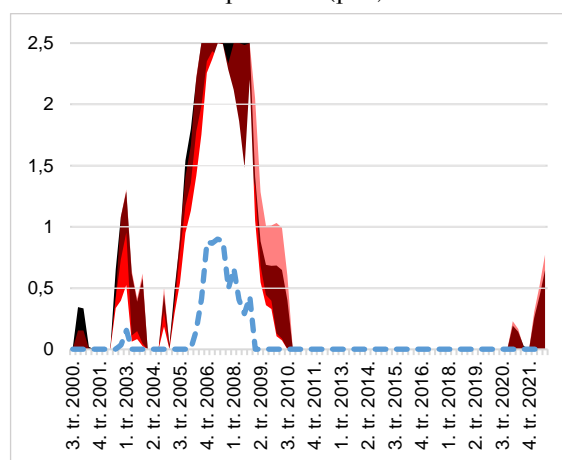
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS-a (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

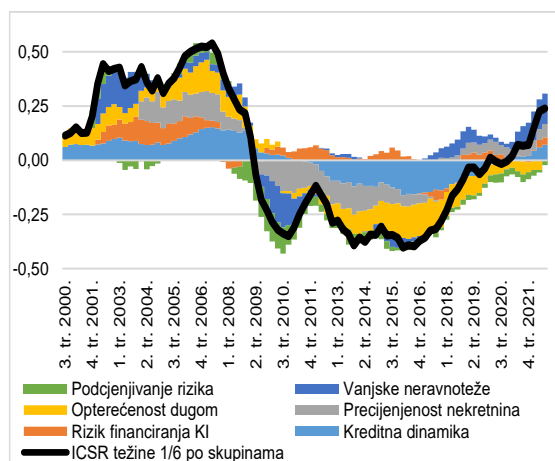
1.b. Referentne stope ZS-a (pck)

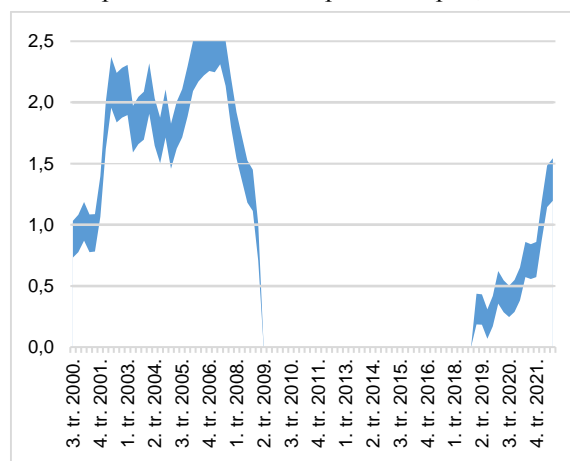
Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS-a (pck) kalibriran na temelju jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na temelju bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji primijenjenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2](#). Unaprjeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS-a (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih stopa ZS-a (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS-a (pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, dok je gornja granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB